

Indonezja

RÓŻNORODNOŚĆ JEST CENNA!

Cel ogólny: zapoznanie się z niektórymi ginącymi gatunkami zwierząt i zrozumienie przyczyn zanikania bioróżnorodności na przykładzie Indonezji

Cele szczegółowe:

Dziecko

- potrafi wskazać Indonezję na mapie Azji,
- wie, że Indonezja jest krajem wyspiarskim,
- wie, że ludność Indonezji jest bardzo zróżnicowana pod względem językowym, kulturowym, religijnym,
- rozumie pojęcie „bioróżnorodność”,
- umie wymienić niektóre ginące gatunki zwierząt w Indonezji,
- potrafi wymienić kilka przyczyn zanikania bioróżnorodności w Indonezji,
- rozwija wyobraźnię,
- rozwija postawę empatyczną wobec zwierząt,
- czerpie radość ze wspólnej zabawy.

Miejsce: sala lekcyjna z wolną przestrzenią na środku, krzesła ustawione pod ścianami, do zabaw także teren przed szkołą lub przedszkolny ogródek.

Materiały:

✂ **do zajęć:** mapa Azji, prezentacja nt. Indonezji lub zdjęcia w dużym formacie, karteczki formatu A6 (2-3 na osobę), zdjęcia indonezyjskich zwierząt (z teczki), płyta lub plik z nagranyymi odgłosami indonezyjskiego lasu, natury, ewentualnie z muzyką relaksacyjną;

✂ do gier:

- „Mrówka, człowiek i stoń”: nie potrzeba akcesoriów,
- „Kulki”: kreda, małe, po 8 szklanych kulek dla każdego gracza;

✂ **do domu:** powielona dla każdego dziecka domowa karta pracy.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Jesteśmy różni

Zajęcia rozpocznij od zabawy „Jesteśmy różni”. Zabawa polega na jednoczesnym wykrzykiwaniu odpowiedzi na zadane pytania. Po zadaniu pytania daj uczestnikom kilka sekund na ciche zastanowienie się nad odpowiedzią. Na Twój sygnał uczniowie powinni jednocześnie odpowiedzieć na zadane przez Ciebie pytanie. Dzięki temu dzieci nie będą sugerować się odpowiedziami kolegów, dopasowywać się do nich, wstydzić się. Przykładowe pytania: Jaki jest Twój ulubiony sport? Co najbardziej lubisz jeść? Jak ma na imię Twoja mama? Jaki jest Twój ulubiony kolor? Kim chcesz zostać, kiedy dorośniesz? Po kilku rundach z różnymi pytaniami, przejdź do omówienia ćwiczenia. Zwróć uwagę dzieci na to, jak różnorodne odpowiedzi pojawiły się w zabawie. Czy świat byłby ciekawy, gdyby wszyscy ludzie byli tacy sami? Co by było, gdyby wszyscy chcieli

być aktorami lub piosenkarzami? A gdyby wszyscy mieli tak samo na imię lub zechcieliby na wakacje pojechać nad morze? Czy to dobrze, że jesteśmy różni? Czy mimo różnic między nami możemy się lubić i być dla siebie mili?

Po zakończeniu i omówieniu zabawy, powiedz uczniom, że dzisiaj rozmawiać będziemy o kraju, który jest bardzo zróżnicowany, a to znaczy, że ludzie w nim mieszkający różnią się między sobą bardzo, ale mimo to są w stanie żyć w tym samym państwie. Mottem tego kraju są słowa „Jedność w różnorodności”. Ten kraj to Indonezja.

Indonezja

Powieś na tablicy mapę świata lub skorzystaj z mapy w prezentacji i pokaż dzieciom, gdzie leży Indonezja. Obok powieś powiększoną mapę Indonezji, żeby dzieci mogły przekonać się, że wysp jest rzeczywiście bardzo dużo. Młodszym dzieciom możesz wyjaśnić, co to jest „wyspa”. Zapytaj dzieci, jak ich zdaniem wygląda życie w tak zróżnicowanym kraju. Czy bardzo różni się od życia w Polsce? Porozmawiajcie o Indonezji, wykorzystuj informacje zawarte w materiale wprowadzającym.

Zabawa ruchowa „Samotny żeglarz”

Zaproponuj zabawę. Potrzebne będzie wolne miejsce z dywanem, np. na końcu sali. Poproś dzieci, aby usiadły w okręgu, dosyć blisko siebie. Najlepiej, gdyby dzieci siedziały na poduszkach, miejsca powinny być jakoś oznaczone. Poproś, aby od wskazanego dziecka po kolei odliczyły od 1 wzwyż. Młodszym dzieciom możesz zaproponować inne oznaczenia, np. owoce, warzywa, zwierzęta. Jedno z dzieci powinno wejść do środka koła a jego poduszka usunięta z okręgu. Każdy musi zapamiętać swój numer i zwracać też uwagę na to, jakie numery mają inni. Wytłumacz, że teraz każde z dzieci mieszka na innej wyspie Indonezji. Aby przedostać się z jednej wyspy na drugą, trzeba przepłynąć między nimi łodzią. Na oceanie pomiędzy wyspami pływa samotny żeglarz (dziecko w środku), który chce zająć miejsce na czyjejs wyspie. Żeglarz stoi pośrodku koła. Kiedy dzieci będą gotowe, wydaj komendę „Łódka płynie od (np.) dwójki do dziewiątki”. Dzieci, które mają wywołane numery wstają i próbują zamienić się miejscami. W tym czasie żeglarz stara się zająć miejsce któregoś z nich. Jeśli mu się to uda, w kole zostaje osoba, dla której zabrakło miejsca i teraz ona jest samotnym żeglarzem. Jeśli któreś z dzieci pomyli numerki i wybiegnie ze swojego miejsca nie wywołane, odpada z gry.

Różnorodność biologiczna

Po zakończeniu zabawy poproś dzieci, aby wróciły do ławek. Wytłumacz im, że w Indonezji oprócz różnorodności ludzi występuje też ogromna różnorodność biologiczna. Zapytaj, co to może znaczyć. Większość wysp Indonezji leży w klimacie równikowym, nie występują tam tak jak w Polsce pory roku, przez cały czas temperatura utrzymuje się na poziomie 25-28°C i często padają deszcze. Dzięki takim warunkom w Indonezji występują bujne i gęste lasy równikowe, w których żyje mnóstwo niezwykłych zwierząt. Niektóre z gatunków żyją tylko na jednej wyspie i nie występują nigdzie indziej na świecie. Wytłumacz dzieciom, że takie gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne tylko dla jednego obszaru to gatunki endemiczne. Powiedz, że teraz dzieci będą miały okazję poznać kilka gatunków żyjących tylko w Indonezji.

Zwierzęta żyjące w Indonezji

Zaproponuj kolejną zabawę. Rozdaj dzieciom po kilka małych karteczek (format A6 wystarczy) i powiedz, że na tych karteczkach dzieci będą musiały naszkicować zwierzęta mieszkające w Indonezji. Żeby jednak nie było zbyt łatwo, nie będą wiedziały, jakie zwierzę szkicują, nie zobaczą go też na zdjęciu. Usłyszą jedynie opis zwierzęcia i na jego podstawie będą musiały stworzyć jego wizerunek. Kiedy dzieci przygotowują się do zadania, opisz im własnymi słowami jedno ze zwierząt przedstawionych na zdjęciach (w teczce). Zaczynij od najbardziej ogólnych cech (np. ile ma nóg, czy nogi są długie, chude czy grube, jaki jest kształt ciała) a dopiero potem przejdź do bardziej szczegółowych informacji (np. czy ma sierść, w jakim kolorze, czy ma rogi, pazury lub kopyta). Kiedy dzieci skończą rysować zwierzątko, powiedz im, jak nazywa się zwierzę, które rysowali, i pokaż jego zdjęcie. Czy portrety na podstawie opisu bardzo

różnią się od rzeczywistego wyglądu zwierzęcia? Opowiedz o tym zwierzęciu (załącznik nr 1). Zaproponuj kolejną rundę zabawy, ale teraz zamiast Ciebie może opisywać zwierzę któregoś z dzieci. Powtórzcie zabawę 3-4 cztery razy. Pamiętaj, aby po każdej rundzie opowiedzieć dzieciom o danym zwierzęciu. Po zajęciach narysowane przez dzieci z wyobraźni portrety możecie wykorzystać do stworzenia gazetki ściennej lub albumu. Na tablicy powieś więcej zdjęć indonezyjskich zwierząt i krótko (w 2-3 zdaniach) przedstaw je dzieciom (a może dzieci znają niektóre z tych gatunków?).

Zagrożone gatunki

Poinformuj dzieci, że wiele gatunków zwierząt zamieszkujących Indonezję to gatunki zagrożone wyginięciem. Zapytaj dzieci, jak rozumieją termin „zagrożone gatunki”. Zapytaj, co zdaniem dzieci może być przyczyną ginięcia gatunków. Następnie wytłumacz, że główną przyczyną zanikania bioróżnorodności w Indonezji jest masowe wycinanie lasów równikowych, zwłaszcza na wyspach Borneo, Celebes i Sumatry. Ludzie wycinają je, aby sprzedawać drewno, pozyskiwać nowe ziemie pod uprawę rolną, budować kopalnie. Co roku z obszaru Indonezji znika powierzchnia lasów odpowiadająca niemalże czterokrotności powierzchni Polski. Kiedy znikają lasy, giną zwierzęta, które je zamieszkiwały. Kolejną przyczyną wymierania gatunków są polowania. Kłusownicy zabijają rzadkie gatunki zwierząt z różnych powodów, np. dla ich smacznego mięsa, pięknej skóry czy rogów, które posiadają właściwości lecznicze. Problemem jest też odławianie zwierząt z ich naturalnych siedlisk do hodowli, zwierzęta te sprzedawane są potem w różne części świata jako domowi pupile. Jeszcze jednym zagrożeniem jest coraz większa dewastacja środowiska naturalnego – zanieczyszczenia powietrza, wód, zaśmiecenie to kolejne przyczyny wymierania gatunków.

Odgłosy zwierząt

Po omówieniu przyczyn zanikania bioróżnorodności w Indonezji poproś dzieci, aby usiadły w kole. Włącz płytę z odgłosami indonezyjskiego lasu. Poproś dzieci, aby zamknęły oczy i wstuchiwały się w odgłosy dżungli. Poproś, aby każdy wyobraził sobie, że jest jednym z indonezyjskich zwierząt. Na dany przez Ciebie sygnał dzieci muszą zacząć zachowywać się jak zwierzę, które sobie wybrali, przez chwilę je naśladując (daj dzieciom trochę swobody, ale nie dopuszczaj do niebezpiecznych sytuacji). Na kolejny sygnał dzieci przestają udawać zwierzęta i wracają do koła. Pozwól im jeszcze przez chwilę z zamkniętymi oczami posłuchać dźwięków dżungli. Poproś, aby każdy spróbował wczuć się w sytuację zwierzęcia, które przed chwilą naśladował. O co mogłoby poprosić ludzi to zwierzę, gdyby umiało mówić? Jakie może być jego największe marzenie? Jakie byłoby jego przestanie do ludzi? Niech dzieci spróbują przemówić w imieniu zwierząt, którymi były. Mogą przedstawić się jako to zwierzę i wygłosić króciutką odezwę do ludzi. Starszym dzieciom możesz zaproponować napisanie listu do ludzi w imieniu zwierzęcia. Po zakończeniu przemówień pozwól dzieciom jeszcze przez krótką chwilę poudawać indonezyjskie zwierzęta. Po zakończeniu zabawy pomóż dzieciom wyjść z roli – poproś, aby na sygnał dzieci jednocześnie, głośno wykrzyczały swoje imię.

Zabawa *Semut, orang, gajah* – Mrówka, człowiek i ston

Powiedz, że teraz nauczysz dzieci indonezyjskiej zabawy. Zabawa nazywa się „*Semut, orang, gajah*”, czyli „Mrówka, człowiek i ston”

Gra przypomina „papier, nożyce i kamień”. Dwóch graczy staje naprzeciwko siebie i walczą na gesty, gdzie:

- wyciągnięty mały palec (reszta schowana) symbolizuje mrówkę,
- wyciągnięty palec wskazujący symbolizuje człowieka,
- wyciągnięty kciuk symbolizuje stonia.

Mrówka pokonuje stonia, ponieważ może wślizgnąć się do stoniowego ucha i taskotać, doprowadzając go do szaleństwa.

Człowiek wygrywa z mrówką, ponieważ może nadepnąć na mrówkę i ją zmiażdżyć.

Człowiek przegrywa ze stoniem, ponieważ może zostać stratowany przez stonia.

Poproś dzieci, aby dobrały się w pary i rozegrały kilka rund gry. Możecie też urządzić mistrzostwa.

Gra Kelereng

Kolejna indonezyjska gra to **Kelereng**. Można ją przeprowadzić w sali na dywanie lub na podwórku.

Celem gry jest zdobycie wszystkich kulek, które są w grze

Rysujemy na ziemi trójkąt o bokach mniej więcej 50 cm x 70 cm x 90 cm. Na każdym z boków trójkąta układamy kulki: na jednym boku 2, na drugim boku 3 i na trzecim boku 4. Wyznaczamy linię rzutu, równoległą do któregoś z boków trójkąta, z której uczestnicy będą po kolei rzucać kulkami w kulki rozstawione na bokach trójkąta. Rzucamy kulką, kładąc ją na palcu wskazującym i „wypstrykując” kciukiem. Jeśli trafimy naszą kulką w którąś kulkę na trójkącie, wtedy możemy zatrzymać wybitą kulkę i próbować rzucać dalej – tym razem z miejsca, w którym zatrzymała się kulka, którą rzucaliśmy. Jeżeli nie trafimy, tracimy rundę i nasza kulka zostaje na polu gry. Kiedy w trójkącie nie będzie już kulek, wtedy próbujemy trafić kulkę, którą rzucał nasz przeciwnik. Jeśli nam się uda – zabieramy mu tę kulkę oraz wszystkie inne zebrane przez niego w trakcie rozgrywki. W ten sposób zwycięzca tury zgarnia wszystkie kulki, które były w grze.